

MERKURIUSZ

6/ 2018 (rocz. XIII)

Wydarzenia w Polsce – czerwiec 1918

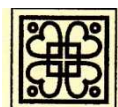
Krzyż Legionowy, odznaka organizacyjna Związku Legionistów Polskich

- 4 czerwca 1918 – 1. Pułk Armii Polskiej we Francji przybył na front pod Reims.
- 5 czerwca 1918 – Uchwała o konieczności utworzenia Polski zjednoczonej, niepodległej, z dostępem do morza – została podjęta przez premierów Wielkiej Brytanii, Francji i Włoch na posiedzeniu Najwyższej Rady Wojennej Ententy w Wersalu.
- 10 czerwca 1918 – Wojsko austriackie rozbroiło pod Pikowem i Ułanówką oddziały Korpusu Polskiego na Wschodzie. Żołnierzy przewieziono do Królestwa i zwolniono do domów.
- 15 czerwca 1918 – Wojskowa Komisja Polska w Rosji zawarła układ z przedstawicielami koalicji o pomocy w ekwipowaniu i transportowaniu Polaków z jednostek rozbitych przez Niemców na Murmań, gdzie miały być tworzone nowe oddziały polskie. Drugim ośrodkiem koncentracji był Kubań nad Morzem Czarnym (jednostki polskie, np. 5. Dywizja Strzelców, formowały się także na Syberii). Po wyjeździe gen. Hallera do Francji zwierzchnictwo nad polskimi oddziałami w Rosji objął gen. Lucjan Żeligowski.
- 20 czerwca 1918 - Prezydent ministrów dr Steczkowski wysłał do jenerałgubernatora warszawskiego pismo, żądające zniesienia cenzury i zniesienia szeregu innych postanowień krępujących prasę. W odpowiedzi otrzymuje pismo, w którym napisano, że prasa pisząc o aprowizacji i rekwizycjach, zwykła popadać w przesadę, a stanowisko jej w sprawie chełmskiej i innych kwestiach dowodzi niezycliwego stosunku do władz okupacyjnych. Wydział Towarzystwa Dziennikarzy Polskich wysłał telegram do premiera Węgier, w którym skarży się na traktowanie dziennikarzy podczas rozprawy przeciw legionistom polskim w Marmaros-Sziget.
- 22 czerwca 1918 – Na froncie w Szampanii odbyło się uroczyste wręczenie sztandarów czterem pułkom 1. Dywizji Strzelców Polskich. W uroczystości wziął udział m. in. prezydent Francji Raymond Poicaré oraz prezes KNP Roman Dmowski.
- 24 czerwca 1918 - W Warszawie odbywa się inauguracyjne posiedzenie Rady Stanu.
- 25 czerwca 1918 - Premier Wekerle oświadcza, że decydujące postanowienie co do losów przyszłości Polski należy do samego narodu polskiego. Po raz kolejny przemawiając do Wysokiej Izby mówi, że nie tylko rząd, ale i cały naród węgierski z najgorętszą sympatią pozdrawia rozwój narodu polskiego i skonsolidowanie jego praktycznego życia w organizmie państwowym. "Kurier Warszawski" donosi o przedstawieniu "Żydówki" w Teatrze Wielkim. Dziennik pisze, że sala

wypełniona była po brzegi, a odtwórczyni roli głównej Janina Korolewicz – Waydowa otrzymała wspaniałą owację oraz bukiety kwiatów.

- 26 czerwca 1918 - Odbywa się posiedzenie Rady Stanu, podczas którego premier Jan Steczkowski wygłasza expose rządowe. Premier przyznaje, że sprawa tworzenia wojska stała w martwym punkcie. Berlin zgadza się oddać tylko sadownictwo i szkolnictwo, które już od dziewięciu miesięcy pozostają pod zarządem polskim. Przekazanie administracji politycznej i skarbowej Niemcy odkładają twierdząc, że Polska nie posiada dostatecznej liczby wykształconych urzędników. Drożyzna. Cena chleba poza kontyngentem dochodzi do 2 marek 35 fenigów za funt, chleb pyłowy 2 funtowy kosztuje od 8 do 9 marek za bochenek, kartofle zimowe od 50 do 60 fenigów za funt.
- 27 czerwca 1918 - Zostaje przygotowana ustawa o ustroju administracyjnym Królestwa. Królestwo Polskie ma być podzielone na województwa, powiaty i gminy. Liczba województw ma wynosić 18, liczba powiatów od 120 do 150. W Marmarosze-Sziget trwa kolejny dzień procesu polskich legionistów. Podczas przesłuchania ppor. Felczyńskiego dochodzi do scysji między kierownikiem rozprawy Bartakiem a obrońcą Liebermanem. Przewodniczący mówi, że Liebermann użył słowa przedstawienie, wskutek czego członków trybunału można nazwać aktorami. Bartak twierdzi, że bez powodu spotyka ich taki zarzut.
- 30 czerwca 1918 - Prasa paryska z niepokojem podkreśla, iż niemiecka artyleria podjęła na froncie znowu wzmożoną działalność. "Echo de Paris" twierdzi, że należy się liczyć z tem, iż Niemcy podejmą nową ofensywę. Niemcy jednak także zdają sobie sprawę, że coraz trudniej będzie im wygrać wojnę. W Berlinie zostaje podpisane tajne porozumienie: rząd polski ma uznać i poprze państwowość litewską w zamian za przyrzeczenie Polakom na Litwie szerokich uprawnień w życiu państwowym i kulturalnym.

Wg publikacji Andrzeja Nowaka i portalu Polskiego Radia PL - Władysław Adamiec

PRAGA - SERCE NARODÓW

W dniach 23 - 28 maja 2018 r. odbywał się w Pradze folklorystyczny międzynarodowy festiwal „Praga - Serce Narodów”. Na zaproszenie Klubu Polskiego i głównego organizatora zespołu Limbora przyjechał na festiwal Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Hrubieszowskiej. Od początku jego istnienia kierowniczką artystyczną, choreografem i założycielką jest pani Grażyna Temporowicz. W 2017 r. zespół obchodził Jubileusz 30-lecia pracy artystycznej. Przez ten okres występował w Polsce i wielu krajach na świecie promując polską kulturę folklorystyczną i piękny region Polski- ziemię hrubieszowską. Hrubieszów jest najdalej położonym na południowo-wschodnim obszarze miastem polskim. Tutaj urodzili się m.in. Bolesław Prus, Bolesław Leśmian, prof. Wiktor Zin architekt i autor programu „Piórkiem i węglem”. W tym mieście również i ja się urodziłam dlatego z tym większą przyjemnością razem z koleżanką Urszulą Szmolową

zaopiekowałam się zespołem w czasie jego pobytu w Pradze. Pomagałyśmy nie tylko w przemieszczaniu się na kolejne występy, chętnie w czasie wolnym oprowadzałyśmy grupę po Pradze. Zespół był nam bardzo wdzięczny za okazaną pomoc i ukazanie pięknych zabytków Pragi.

Pierwszy raz brałam udział od początku przez cztery dni trwania festiwalu we wszystkich jego punktach. Jestem pod ogromnym wrażeniem jak doskonale wszystko zostało zorganizowane. Dla takiego efektu końcowego wiele swojego czasu i pracy poświęcił kierownik zespołu Limbora wraz ze swoją małżonką. Zorganizowali wspaniały festiwal na którym prezentujące swoją kulturę narodową zespoły czuły się bardzo dobrze i z pewnością przyjadą kolejny raz do Pragi. Pan kierownik zorganizował zakwaterowanie dla osób z 30 zespołów, prezentację każdej grupy w różnych instytucjach i na ulicach miasta.

Wiele osób mieszkających na stałe w Pradze, którzy pochodzą z różnych krajów udziela się charytatywnie w zorganizowaniu imprez promujących ich kulturę narodową. Jest to godna naśladowania postawa patriotyczna. Z przyjemnością uczestniczę w tego typu inicjatywach. Dziękuję organizatorom i Zespołowi Pieśni i Tańca Ziemi Hrubieszowskiej za wspaniałe widowisko artystyczne.

Teresa Šišma

Hrubieszów, 30.05.2018 r.

HRUBIESZOWSKI DOM KULTURY

ul. 3 Maja 7, 22-500 Hrubieszów

Fax + 48 084 696 4744

e – mail : grazyna_folk-group@wp.pl

www.folkgroup.hrubieszow.info

Klub Polski w Pradze

W imieniu tancerzy Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Hrubieszowskiej oraz swoim własnym pragnę złożyć serdeczne podziękowania za rekomendację naszego zespołu do udziału w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym Praga Serce Narodów 2018 r. w dniach 24-27.05.2018 r.

Dziękuję za pomoc w sprawnym przepływie informacji i dokumentów festiwalowych. Szczególne podziękowania należą się Pani Teresie Šišma i Pani Urszuli Šmolowa, które towarzyszyły nam przez cały czas naszego pobytu na festiwalu i pomagały w realizowaniu wszystkich punktów programu. Pani Teresa była naszym wspaniałym przewodnikiem pokazującym uroki Pragi. Nasz zespół koncertował w 28 krajach świata i wielu miejscach spotykaliśmy się z życzliwością i miłym przyjęciem. Jednak po raz pierwszy naszym opiekunem była osoba z naszego miasta Hrubieszowa, która troszczyła się nami z największym oddaniem. Poświęciła swój czas, wiedzę i zaangażowanie. Jeszcze raz serdecznie dziękujemy.

Jesteśmy dumni, że mogliśmy reprezentować Polskę na tak znakomitym festiwalu, na którym występowało 30 zespołów z całego świata i który w tym roku miał swoją jubileuszową 20 edycję. Mam nadzieję, że sprostaliśmy oczekiwaniom organizatorów festiwalu oraz Klubu Polskiego w Pradze i godnie reprezentowaliśmy nasz kraj na tym wielkim międzynarodowym wydarzeniu.

Z wyrazami szacunku
Kierownik artystyczny i choreograf
Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Hrubieszowskiej
Grażyna Temporowicz

XVI ŚWIATOWY FESTIWAL CHÓRÓW POLONIJNYCH

15-22 LIPCA 2018

Do udziału w XVI Światowym Festiwalu Chórów Polonijnych zgłosiło się 13 chórów:

Czechy – 2 chóry

Ukraina – 3 chóry

Białoruś – 8 chórów

Rada Artystyczna zakwalifikowała 7 chórów

Lista zakwalifikowanych chórów:

1. Chór „Malebor”, Donieck, Ukraina

dyrygent – Anżela Lebedenko

2. Chór żeński „A TO MY”, Praga, Czechy

dyrygent – Ievgen Morgun

3. Chór „Kraj Rodzinny”, Baranowicze, Białoruś

dyrygent – Tatiana Panko

4. Chór Cantica Anima, Bar, Ukraina

dyrygent – Ludmiła Chałabuda

5. Chór im. Juliusza Zarębskiego, Żytomierz, Ukraina

dyrygent – Jan Krasowski

6. Chór mieszany Zgoda, Brześć, Białoruś

dyrygent – Anna Paniszewa

7. Chór „Społem”, Mińsk, Białoruś

dyrygent – Aleksander Szugajew

prof. Przemysław Pałka – dyrektor artystyczny

Zakwalifikowane chóry zobowiązane są do przygotowania utworów przeznaczonych do wspólnego wykonania, które Rada Artystyczna prześle wcześniej drogą elektroniczną.

Zakwalifikowane zespoły zobowiązane są także do przygotowania dowolnego, własnego repertuaru (do 30 min), który będzie prezentowany podczas dodatkowych, samodzielnych koncertów w kościołach Koszalina i na koncercie galowym w Filharmonii Koszalińskiej. Zachęcamy tutaj do zaprezentowania także utworu z kraju zamieszkania. Spis repertuaru należy złożyć w Biurze PACH w dniu przyjazdu chóru do Koszalina.

Zespoły, które zgłoszą chęć śpiewania podczas mszy św. w intencji Polaków i Polonii – powinny przygotować dodatkowo odpowiedni repertuar. Spis takiego repertuaru należy złożyć w biurze PACH w dniu przyjazdu chóru do Koszalina.

XVI Światowy Festiwal Chórów Polonijnych

Skierowany do polskich chórów i zespołów wokalnych działających poza granicami Polski.

Termin: od 15 lipca (przyjazd do Koszalina) do 22 lipca (wyjazd) 2018 r.

Wszelkie koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem oraz szeroką edukacyjno – artystyczną ofertą festiwalową (warsztaty i koncerty) – pokrywają organizatorzy. Przyjazd zespołów organizowany jest we własnym zakresie i na koszt chóru.

www.pachkoszalin.pl - Halina Irena Bukovska

Dla serca i ducha pogodne wiersze od Alcott Luisy May i mojej dobrej przyjaciółki Reni Kiełbowskiej. Ponieważ mnie się bardzo podobały, więc może i czytelnikom Merkuriusza przypadną do gustu.

Halina Irena Bukovska

Alcott Luisa May - powieść "Mali Mężczyźni"
Fragmenty wierszy z rozdziału "Wypracowania"

„Fruwa jak ptaszek motyl skrzydlaty
Fruwa jak ptaszek ale nie śpięwa
Całuje trawki całuje kwiaty,
Przelata z drzewa do drzewa.

Najpierw jak robak w liściu zielonym,
Kryje się motyl, następnie z wiosną
Staje się pięknym, żółtym kokonem,
Potem skrzydełka mu rosną.

Na kwiatkach do snu swę główkę tuli,
Karmi się miodem, kroplami rosy
Nie ma jak pszczoły obszernych uli
Nie kłuje jak bąki i osy.

Chciałbym jak motyl bujać od rana
Zachwycać przez swych skrzydeł kolory,
Alebym nie chciał dostać od Dana
Na biedną główkę — kamfory.“

„Chciałabym mieć cichy grób na ustroni,
Gdzie szemrzą czyste wody strumienia,
Gdzie brzęczą pszczołki wśród kwiatów woni,
Gdzie leśnych ptasząt dochodzą pienia.“

RÓŻOWE OKULARY

gdy żeś smutny
chory
stary
gdy pochmurno
deszcz
i grad
włóż różowe okulary
wtedy znów pokochasz świat

wyłącz tele
ogól lico
nie siedź w domu
wyjdź do ludzi
ubierz ciuchy
które krzyczą
przestań zręczyć
czas się zbudzić

Małe wody kropelki
Piasku ziarenka małe
Tworzą ocean wielki,
Tworzą kraje wspaniałe.

Małe słówka życzliwe,
Wielką korzyść oddają,
Tworzą szczęście prawdziwe,
Życie w raj zamieniają.

przytul i ucałuj żonę
z sercem
czule
jak przed laty
kochaj
to nie zabronione
kiedy kochasz
toś bogaty

uśmiechnij się do sąsiada
perskie oko rzuć sąsiadkom
jeśli chcesz
to zagadaj
nawet gdy zajęte gadką

kiedy na coś masz ochotę
chcesz coś kupić
gdzieś pojechać
nie odkładaj
„jutro”
„potem”
zrealizuj
czas nie czeka

MERKURIUSZ

SPORTOWY

Mundial 2018 – Rosja

15 czerwca Portugalia : Hiszpania 3:3

15 czerwca Maroko : Írán 0:1

15 czerwca Egipt : Uruguay 0:1

14 czerwca Rosja : Arabia Saudyjska 5:0

16 czerwca
12:00 Francja - Australia

16 czerwca
15:00 Argentyna - Islandia

16 czerwca
18:00 Peru - Dania

16 czerwca
21:00 Chorwacja - Nigeria

17 czerwca
14:00 Kostaryka - Serbia

Sport - Polonia - Gdynia 2019

12 czerwca 2018

Porozumienie o ścisłej współpracy przy organizacji w Gdyni przyszłorocznych: XXV Światowego Polonijnego Sejmiku Olimpijskiego oraz XIX letnich Światowych Igrzysk Polonijnych podpisali we wtorek, 12 czerwca br.: prezydent miasta Wojciech Szczurek oraz prezesi - Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz P. Bonisławski i Polskiego Komitetu Olimpijskiego - Andrzej Kraśnicki. W uroczystości zorganizowanej w Klubie Olimpijczyka Centrum Olimpijskiego w Warszawie wziął także udział marszałek Senatu RP - Stanisław Karczewski.

Dariusz Bonisławski z wdzięcznością odniósł się do wyrażonej przez Gdynię zgody na przeprowadzenie na jej terenie polonijnych igrzysk (odbędą się w dniach 27 lipca - 4 sierpnia). Podkreślił przy tym szczególny charakter i pod każdym względem niezwykłą atmosferę sportowych zmagania Polonii.

Z kolei Wojciech Szczurek zapewnił, że jego miasto dysponuje bogatą bazą sportową, dobrym zapleczem hotelowym oraz szeregiem atrakcji, z których będą mogli korzystać uczestniczący w sportowej rywalizacji Polonusi. - Moi współmieszkańcy na pewno serdecznie i godnie powitają w Gdyni rodaków - dodał.

Andrzej Kraśnicki zwrócił uwagę na fakt, że także osoby przybyłe na organizowany jeszcze przed Igrzyskami Sejmik (21-25 lipca), którego bazą będzie Ośrodek Przygotowań Olimpijskich COS we Władysławowie-Cetniewie, też odwiedzą Gdynię, m.in. by u jej wybrzeży rozegrać polonijne mistrzostwa w żeglarstwie i rzucie kołem ratunkowym. Dodał, że przyszłoroczny Sejmik będzie jedną z wielu imprez organizowanych w ramach obchodów 100-lecia polskiego ruchu olimpijskiego.

Do zebranych zwrócił się także Stanisław Karczewski, który przypomniał, że to właśnie Senat od lat sprawuje opiekę nad rozszanymi po całym świecie naszymi rodakami i wspiera finansowo działalność wielu polonijnych organizacji, w tym także sportowych. Podkreślił przy tym, jak ważne jest budowanie jedności Polaków, niezależnie od miejsc jakie zamieszkują. Sprzyja temu na pewno także sport, w którym nie liczą się poglądy polityczne, zaś najważniejsze pozostają zdrowie i aktywny tryb życia.

20. Piknik Olimpijski.

9 czerwca 2018 roku, w godzinach 12.00-18.30, odbył się jubileuszowy 20. Piknik Olimpijski. Park Kępa Potocka umiejscowiony na warszawskim Żoliborzu po raz kolejny zmienił się w wielobarwne święto sportu i rekreacji. Wszystko to za sprawą niezliczonych atrakcji i wspaniałych uczestników. Tłumy kibiców i sympatyków sportu, upalna pogoda i niezapomniane sportowe wrażenia.

Igrzyska Olimpijskie w uśmiechniętym domu

siedzibę w Centrum Olimpijskim.

W Centrum Olimpijskim PKOl mieszczącym się przy Wybrzeżu Gdyńskim 4 na Żoliborzu, od połowy 2004 roku działa Centrum Edukacji Olimpijskiej. Centrum realizuje szeroki, wielokierunkowy program edukacji olimpijskiej dzieci i młodzieży, służy informowaniu oraz propagowaniu olimpizmu, ze szczególnym uwzględnieniem polskich tradycji sportowych, miejsca i roli sportu we współczesnym świecie oraz związków sportu ze sztuką.

Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie powstało w 1952 r. Jest to jedno z najstarszych muzeów tego typu w Europie. Od 5 listopada 2006 r. ma swoją

www.olimpijski.pl

Ognisko

Płonący stos, najczęściej z drewna lub innej substancji łatwopalnej. Dawniej używane do ogrzewania i gotowania, obecnie pełni rolę miejsca spotkań towarzyskich, służy także do spalania odpadów roślinnych na działkach i przydomowych ogródkach, np. gałęzi, liści.

Pierwsze ogniska rozpalone były zapewne zaraz po tym, jak człowiek odkrył ogień, czyli jeszcze w czasach prehistorycznych. Ludzie pierwotni wykorzystywali je do ogrzewania, oświetlania, przyrządzania potraw oraz odstraszenia niebezpiecznych zwierząt. Takową rolę pełni i dziś podczas wypraw w dzicz. Ognisko odegrało ważną rolę w ewolucji i historii człowieka. W

dzisiejszych czasach ogniska są miejscem spotkań towarzyskich, szczególnie u młodzieży i w ruchach harcerskich, które traktują ognisko jako ważny element obrzędowości. Ognisko (watra) jest też symbolem ruchu wędrowniczego. Watra – słowo pochodzenia wołoskiego - duże ognisko, nad którym rozstawiony jest wysoki drewniany trójnóg, z darów lasu. Nazwa spotykana szczególnie w Karpatach, ale także poza ich obszarem.

Sobótka (l. mn. *sobótki*), niem. *Feuerbrauchtum*, na daw. Rusi *żywahń*, *carahn*^[1] - polska nazwa dużych ognisk palonych podczas świąt:

- święta ludowego "ludorum ritum " obchodzonego w noc letniego przesilenia Słońca 21-22 czerwca, np. w Noc Kupały;

- z 23 na 24 czerwca w noc świętojańską czyli wigilię dnia św. Jana Chrzciciela (fr. *feu de la Saint-Jean*, wł. *fuochi di San Giovanni* daw. *sabatina*)

- w wigilię św. Piotra i Pawła

- w okresie Zielonych Świątek

- oraz Wielką Sobotę (*Peaskefjoer*, *Påskbrasa*, niem. *Osterfeuer*).

Święto i zwyczaj o podobnym charakterze istniały na terytorium imperium rzymskiego oraz historycznych Włoch gdzie nazywane było *sobatiną*, (*Parilia*) na cześć bogini Pales i rocznicy założenia Rzymu, w Panonii *palilią*. W kręgu kultury celtyckiej święta Beltane ("powrót słońca") i związanego z nim rytuału składania ofiar z Wierzbina, również zapożyczona we wschodniej Polsce z Rusi Nocy Kupały, w niektórych częściach Rosji na cześć Jaryła (Ярило) oraz Żywii (por. Siwa).

Zwyczaj znany wszystkim ludom Europy. W Polsce upamiętniony literacko w XVI wieku przez Jana Kochanowskiego. Kościół, nie mogąc wykorzenić z obyczajowości ludowej corocznych obchodów pogańskiej *Sobótki*, podjął próbę zasymilowania święta z obrzędowością chrześcijańską.

Ogień w tradycji kultury towarzyszy również takim wydarzeniom jak Nowy Rok, niem. *Osterfeuer* (palenie Judasza), Noc Walpurgii oraz Halloween.

Obecnie zwyczaj kultywowany jest w miastach i wsiach jako obchody ludyczne.

Etymologia niejasna. Palenie sobótek połączone było z obrzędami i tańcami. Na Mazowszu i Podlasiu obrzęd nazywany był *kupałnocką*, na Mazurach i Warmii *palinocką*. Na wschodniej słowiańszczyźnie zwany jest *kupałą* (błr. *kupało ognisko*, kupec *tleć*), inne. niemieckie *Johannisfeuer* ognie świętojańskie, norweskie *St. Hansbål*.